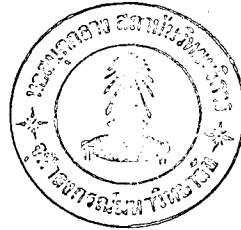


บทที่ 1



บทนำ

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของระบบการศึกษาคือโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันหลักในการที่จะนำนโยบาย หลักการ ระเบียบ กฎเกณฑ์และความคาดหวังของสังคมที่เป็นอุดมการณ์หรือเป็นนามธรรมให้มีผลในทางปฏิบัติ ตลอดจนการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา นอกจากได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว โรงเรียนยังต้องมีภารกิจในการจัดการภายในโรงเรียนให้ตอบสนอง ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียนเป็นรายบุคคลและสังคม เนื่องจากหลักสูตรเป็นสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา โรงเรียนจึงจำเป็นต้องใช้หลักสูตรเป็นแม่บทในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังที่ ญิณูญ สาทร กล่าวไว้ว่า "ประเทศไทยถือว่าหลักสูตรเป็นแม่บทที่สำคัญในการจัดการศึกษา"

(1 : 252)

ในขณะเดียวกันในด้านการพัฒนาประเทศของเรา หลักสูตรที่สร้างขึ้นในปัจจุบันได้สะท้อนนโยบาย หลักการและแนวทางจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 โดยเห็นว่า "การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต มุ่งเสริมสร้างคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม เน้นการศึกษาเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคงและความผาสุกร่วมกันในสังคมไทยเป็นประการสำคัญ" (2 : 3) ดังนั้น จึงถือว่าหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาเอกบุบุคคลและสังคม ตามที่ประเทศชาติบ้านเมืองต้องการ

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติให้กว้างขวางทั่วถึงมากขึ้น และให้มีคุณภาพดีเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ ดังนั้นจึงมีการ

กำหนดเรื่องการเปิดโรงเรียนในท้องถิ่นต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการไปเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาในระยะที่ 5 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (3 : 243) แต่ปัญหาสำคัญที่ตามมาคือคุณภาพของการศึกษา เพราะการจัดการศึกษาแต่เพียงปริมาณโดยไม่มีคุณภาพจะมีประโยชน์น้อยกว่าที่ควรและไม่คุ้มกับการลงทุน ซึ่งตามปกติแล้ว เศรษฐศาสตร์วิจารณ์แล้วว่าการลงทุนทางการศึกษากินเวลานานมากกว่าจะได้ผลตอบแทนในการลงทุน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการศึกษา นโยบายที่สำคัญบางประการซึ่งสภาการศึกษาแห่งชาติสรุปประเด็นสำคัญ ๕ ประเด็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 คือ "มุ่งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการปรับปรุงระบบการดำเนินงานได้แก่ การวางระบบการตรวจสอบมาตรฐานและวิทยฐานะ การติดตามประเมินผล และการนิเทศการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสม ตลอดจนฝึกอบรมครูประจำการให้สอดคล้องตามหลักสูตรใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ" (4 : 21 )

ในปี พ.ศ.2520 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษานับตั้งกล่าวตลอดมา อาทิ ได้ประกาศเปลี่ยนระบบชั้นเรียน จัดทำและประกาศใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 เป็นต้นมา สำหรับการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมวิชาการได้รวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2503 ฉบับพุทธศักราช 2518 และการทดลองหลักสูตรมัธยมศึกษาแบบประสมซึ่งกรมสามัญศึกษาคำเนินการแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบและปรับปรุงแก้ไขในขั้นสุดท้าย จากนั้น กรมวิชาการจึงได้นำเสนอคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2524 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.259/2523 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ตั้ง ณ วันที่ 5 มิถุนายน 2523

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 การที่ใช้คำว่า "หลัง" แทนคำว่า "ต่อ" ก็เพราะไม่ประสงค์จะให้เข้าใจว่าจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว จำเป็นจะต้องเรียนต่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (5 : ๖) ทั้งนี้เพราะหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ผู้เรียนจบหลักสูตรดังกล่าวสามารถดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิตได้ตามสมควรแก่วัยและระดับความรู้ (6 : 2) สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มุ่งเน้นการเรียนรู้กลุ่มวิชาที่ผู้เรียนประสงค์จะใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และเป็นพื้นฐานสำหรับการหาความรู้เพิ่มเติมและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นอีกด้วย (7 : 7) ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความรู้และคุณสมบัติทางประการที่พลเมืองไทยทุกคนควรมีส่วนร่วมกัน ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล ความหลากหลายของความรู้และอาชีพ พื้นฐานและพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และประเทศชาติเป็นสำคัญ (5 : คำแถลง)

ในการดำเนินการใช้หลักสูตรในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นการบริหารหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จะต้องยึดจุดหมาย หลักการ โครงสร้างและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ซึ่งจะขอนำมากล่าวโดยสรุปดังนี้\*

**จุดหมาย** หมายถึง สิ่งที่กำหนดขึ้นจากเป้าประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางของการจัดดำเนินการทุกด้านในการจัดการศึกษาแต่ละระดับ การจัดตั้งจุดหมายที่แน่ชัดและปฏิบัติได้ย่อมมีผลต่อนโยบาย กิจกรรม และการประเมินผลงานการศึกษาระดับนั้น ๆ (8 : ข)\*\*

จุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 3 กลุ่มคือ

\* รายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 2 หน้า 15-19.

\*\* ในขณะเดียวกัน ความหมายของ "เป้าประสงค์" ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในเอกสารเล่มนี้คือ "การตั้งความปรารถนาดีหรือความหวังอันสูงส่งไว้อย่างแน่วแน่ การจัดดำเนินการและองค์ประกอบทั้งหมดของการศึกษาจักมุ่งไปสู่ความหวังนี้ทั้งสิ้น เป้าประสงค์ของการศึกษาย่อมสอดคล้องกับอุดมการณ์ของชาติและจะเป็นพื้นฐานของการจัดจุดหมายของการศึกษาแต่ละระดับต่อไป"

- กลุ่มที่ 1 เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง
- กลุ่มที่ 2 เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะรวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ
- กลุ่มที่ 3 เน้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ( 5 : คำแถลง )

หลักการ คือทิศทางหรือแนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร เช่น เพื่อสนับสนุนจุดหมายในกลุ่มที่ 2 ที่กล่าวข้างต้น จึงมีหลักการข้อหนึ่งกล่าวว่า เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ยูเรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ( 4 : คำแถลง )

โครงสร้าง คือ ข้อกำหนดความรู้เรียนจะต้องเรียนวิชาใดบ้าง รายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรจะเอื้ออำนวยต่อการปลูกฝังคุณธรรมและความรู้ตามที่ระบุไว้ในจุดหมาย และทำให้หลักสูตรบังเกิดผลตามจุดหมายที่วางไว้ ( 5 : คำแถลง )

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร เป็นแนวปฏิบัติที่โรงเรียนจะต้องนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียน จำนวนนักเรียน การจัดการเวลาเรียน หน่วยการเรียน วิชาบังคับและวิชาเลือก การประเมินผลการเรียน เกณฑ์การจบหลักสูตร การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร กิจกรรม การแนะแนวและการสอนซ่อมเสริม ( 5 : 9 )

ดังนั้นจะเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบันเป็นความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในวงการศึกษานองชาติ การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน เราต้องยอมรับความจริงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคนเป็นตัวแพะของการเปลี่ยนแปลง ( change agent ) หลักสูตรนี้จะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อได้มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องคือ ทำแล้วคิดตามไปเรื่อยๆอย่างมั่นคง และสิ่งจำเป็นที่จะต้องผลักดันให้ไปในทิศทางเกี่ยวกับหลักสูตรก็คือ ปัจจัยการผลิต ได้แก่ งบประมาณ อัตรากำลัง วัสดุอุปกรณ์ ( 9 : คำบรรยายของอธิบดีกรมวิชาการ ) เท่าที่เราได้สังเกตเห็นในวิดิราชการหรือวิดิทัศน์บ่อย ๆ ความพร้อมโดยสิ้นเชิงไม่มี โรงเรียนจึงต้องแก้ปัญหาและเตรียมพร้อมในแง่งบประมาณ อาคาร สถานที่ กำลังครู วัสดุอุปกรณ์ การจัดการวางสอน และอื่น ๆ อีกหลายประการ กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามช่วยให้โรงเรียนต่าง ๆ ใช้หลักสูตรโดยเสมอภาค และให้เป็นไปตามสภาพของโรงเรียน และสภาพของชุมชน ได้มีการเผยแพร่แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหลายวิธี เช่น การอบรม ประชุมชี้แจง แจกจ่ายเอกสารให้ศึกษาค้นคว้า การศึกษาและดูงานการทดลองสาธิต และการปฏิบัติจริง ( 10 : 4 )

ในทางปฏิบัติ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะต้องพัฒนาโดยอาศัยกำลังความสามารถของตนเองในการจัดระบบบริหารงานภายใน รวบรวมสติปัญญา พลังความรู้ ความคิด ความสามารถของบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนเพื่อที่จะนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย โดยที่ควรคำนึงถึงอย่างเต็มที่ โดยการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้ลุกลงไปอย่างรวดเร็ว - - - - -



สามารถและความตั้งใจจริงของตนเอง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตร  
 ในโรงเรียน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย  
 พุทธศักราช 2524 ทั้งนี้ด้วยความหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะมีผลส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง  
 ของโรงเรียนประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น  
 อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดผู้วิจัยซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์จะได้อะไรกลับไปเพื่อปรับปรุงการทำงาน  
 ของผู้วิจัยในอนาคตต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหาร  
 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหา  
 และข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียน  
 มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

### สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาในการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน

### ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จะครอบคลุมเฉพาะผู้บริหารและครูในโรงเรียน  
 มัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 9 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ใน  
 5 จังหวัดคือ อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หนองคาย สกลนคร และเลย

2. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรโดยอาศัย  
 คู่มือการบริหารการให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกรมสามัญศึกษา

เป็นขอบข่ายในการวิเคราะห์ ( theoretical framework ) ประกอบด้วย 13  
 ด้านดังนี้

- 2.1 การควบคุมการใช้หลักสูตร
- 2.2 การจัดแผนการเรียน
- 2.3 การจัดตารางสอน
- 2.4 การจัดครูเข้าสอน
- 2.5 การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน
- 2.6 การจัดแนะแนว
- 2.7 การจัดสอนซ่อมเสริม
- 2.8 การจัดกิจกรรมนักเรียน
- 2.9 การจัดให้นักเรียนศึกษาคุณค่าด้วยตนเอง
- 2.10 การใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.11 การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยประกอบการเรียนการสอนสำหรับ  
 วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพและวิชาอาชีพ
- 2.12 การประเมินผลการเรียน
- 2.13 การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

### ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา  
 ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9
2. ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและวิธีการดำเนินงานใช้หลักสูตรที่โรงเรียนได้ปฏิบัติ  
 และมีประสิทธิภาพ
3. ข้อมูลที่จะเอื้อต่อการดำเนินงานบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา  
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศโรงเรียนให้ใช้หลักสูตรบรรลุผลตามหลักการที่วางไว้

ข้อมูลดังกล่าวนี้จะอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่อไป

### นิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอให้ความหมายไว้ดังนี้

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาทุกหมวดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
2. ครู หมายถึง ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในหมวดวิชาต่าง ๆ ครูแนะแนว ครูวัดผล ครูบรรณารักษ์ และครูโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9
3. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
4. เขตการศึกษา 9 หมายถึง พื้นที่การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ประกอบด้วย 5 จังหวัดคือ อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หนองคาย สกลนครและเลย
5. การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ให้บรรลุผลตามข้อกำหนดของหลักสูตรในการวิจัย ครั้งนี้หมายถึง การควบคุมการใช้หลักสูตร การจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน การจัดแนะแนว การจัด สอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยประกอบการเรียน การสอนสำหรับวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพและวิชาอาชีพ การประเมินผลการเรียน และการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

6. การควบคุมการใช้หลักสูตร หมายถึง การควบคุมให้การสอนการเรียนรู้สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตร และให้ดำเนินไปตามโครงสร้างและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร โดยใช้วิธีตรวจสอบแผนการสอน ตรวจสอบการสอนและตรวจสอบเครื่องมือวัดผล (11 : 4)

7. แผนการเรียน หมายถึง ชุดของรายวิชาที่โรงเรียนจัดทำขึ้นตามข้อกำหนดของหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนเลือกเรียนตามที่นักเรียนและผู้ปกครองตกลงเลือกและได้รับอนุมัติจากโรงเรียน (11 : 20)

8. การจัดแนะแนว หมายถึง หลักการและการดำเนินงานจัดกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนานักเรียนด้านการเรียนตามความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของแต่ละคน เป็นการช่วยผู้เรียนแก้ไขปัญหาของแต่ละคนเพื่อพัฒนาเจตคติและบุคลิกให้ดีขึ้น และช่วยผู้เรียนให้รู้จักเลือกเรียนอาชีพให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานและประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและระดับของผู้เรียน เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียน/ฝึกทักษะด้านอาชีพหรือสามารถประกอบอาชีพที่เลือกทำในอนาคต (9 : 92 - 95)

9. การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน (11 : 97)

10. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความรู้ ความถนัด ความสนใจ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย (11 : 111)

11. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนได้ทำงานตามลำพัง โดยอาจจะทำแบบฝึกหัด ศึกษาค้นคว้า งานที่ได้รับมอบหมายจากครู ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นการให้นักเรียนแต่ละคนทำงานแต่ละอย่างตามความต้องการของเขา ซึ่งงานที่ทำงานนี้อาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (11 : 137)

12. การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน หมายถึง การนิเทศที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ทำหน้าที่ทางวิชาการของโรงเรียน ทำการนิเทศเพื่อให้การดำเนินงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมาย (11 : 211)



## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ( stratified random sampling ) โดยชั้นแรกผู้วิจัยจะสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 24 โรงเรียน หรือร้อยละ 52 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ทั้งหมดที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดา ( simple random sampling ) จากจำนวนโรงเรียนซึ่งจำแนกตามจังหวัด แล้วสุ่มครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 หนึ่งคน และสุ่มครูส่งเสริมการสอนซึ่งปฏิบัติหน้าที่คานงานวัดผล แนะนำ บรรณาธิกร์ และใส่กัทัศน์ศึกษา ักันละ 1 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดา ( simple random sampling ) ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 คน ส่วนกลุ่มผู้บริหารได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา 8 หมวดวิชา จาก 24 โรงเรียน ได้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 528 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย ความชอบความพึงพอใจต่อการปฏิบัติ ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งคำถามแบบสำรวจรายการ ( check list ) แบบมาตราส่วนประเมินค่า ( rating scale ) และคำถามแบบปลายเปิด ( open-ended )

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมโดยทางไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การร้อยละ (percentage) วิเคราะห์คะแนนการปฏิบัติและปัญหาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนโดยใช้การร้อยละ

### ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นของการเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้าย เป็นบรรณานุกรมและภาคผนวก